

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Foi'a acésta ese tota Marti sér'a,
- dar prenumeratiunile se primitescu
in tote dñe.

Pretiulu pentru Ostrunguria: pre anu
8 fl. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fl. pre unu tri-
luniu 2 fl. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fl. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.
pre unu triluniu 2 fl. 50 cr. in v. a.
Unu exemplariu costa 15 cr.

Tote sfodieniele si banii de prean-
meratime sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:

Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrul 27.

Insertiunile se primitescu cu 7 cr. de
Unia, si 30 cr. tăse timbrale.

Insciintiare oficiosa.

Cu inceputulu actualului triluniu amu angagiatu
la diurnalulu nostru pre du Ioann Slaviciu, ju-
ristu absolutu de Vien'a, ca colaboratoriu internu
regulariu.

Numele DSele este dejà cunosecutu la mare parte
a publicului romanu din scrierile sele, in specialu
din cele aparute in „Convorbirile literarie din Iasi.“

Estu-modu recuirandu noi noue puteri pentru
diurnalu, speràmu, că si on. publicu va profitá, pri-
mindu in viitoru o lectura din ce in ce mai intere-
santa si mai bogata.

Déca dara noi amu fostu si eu intetire suntemu
ingrigiti pentru partea spirituale a diurnalului, cu
ast'a ocasia fia-ni permisu de alt'a parte a reclamá
si dela On. publicu romanu spriginulu seu materiale,
fore care ori ce bune nisuntie ar remanè sementia
numai aruncata pre pétra.

Nrulu de facie este alu duoilea din noulu tri-
luniu Aprile — Juniu, si se tramite numai celoru
abonati, respectivamente celoru ce si-au renoit u abo-
mamintele sele.

Va sa dica: este tocmai tempulu de abonare,
pentru ca sa ne scimu orientá de timpuriu in privin-
tia exemplarielor tiparinde.

D'in nrulu trecutu mai avemu la dispositi'a nos-
tr'a o suma de exemplarie.

Conditile de abonare se vedu in fruntariulu di-
urnalului; ér' èatu pentru tramiterea baniloru, mai
potrivitu si mai efinitu este, candu aceea se face pr'in
a semnatele postali.

Inchiaemu postindu-vi din anima romanésca, ca
serbatorile Invierii Mantuitorului nostru sa le pet-
receti sanatosi si — voiosi!

Présintia Sa Parintele Episcopu alu Radautiloru,

Eugenie Hakmann,

fostu cu resedinti'a in Cernauti si, subrasu dela
hierarhi'a metropoliei Moldovei si a Sucevei, de-
venit u in vremea mai noua, pe cale, mai multu ori
mai pucinu, acanonica, insu-si metropolitu, a repau-
satu in $\frac{1}{13}$. Aprilie a. c. in Vien'a.

Arhiereulu defunctu va fi inmormantat u la
monastirea Putna.*

„De mortuis nihil, nisi bene!“
Dar' ca crestini o dicem: „Ddieu sa-i ierte —
pecatele!“

Aminu!

Sosirea Mortii.

— Epigrama. —

— , Óre de ce nu scim, candu Mórtea ni vine
la casa,

Ci ea sosesc dejà, fore a o ascepta' ? ! . . . .

— „Cà-ci jupanés'a de Mórté, candu intra, nu
bate la usia.

Ci topu. . . . si dice: amici, éta-me si eu aici!“

Proverbie paralele.

E destulu o bota pentru unu caru de óle: e destulu
o „Albina“ pentru bun'a intielegere intre romani.

Candu Ddieu vré sa bate pre cine-va, inainte de tote
ii ie mintea: candu magiarii vreu sa insele pre romani,
inainte de tote, ii lauda.

Nu dice „hop“ inainte de a fi sarit u gardulu: nu cere
bani dela banc'a fonsiara din România.

* pote eltaru lungu Stefanu cela mare?

Cristosu a inviétu.

Pentru diu'a santeloru Pasci. —

Pe veci alu lumii imperatu,
Adi Cristosu a inviétu!
Omenii i-a mantuitu,
Pentru care-a patimitu;
Curatindu-i de pecate.
Li-a datu éra-si libertate.
Dar' li-a disu: „Fiti ómeni drepti,”
„Ca'ndurarea-mi s'a aveti!”
„Dat' in tiér'a ungurésca
Vócea lui Dumnedieésca
Pare, că n'a strabatutu,
Că-ci e lucru cunoscetu.
Cumcà fratii nosti maghiari,
Casi-acelu vestit u talhariu.
Candu noi rupem u in suspine,
Ni respundu: „en stai romane!”
„Noi suntemu stepani, ér' voi”
„Trebe sà fii slugi la noi,”
„Cà a nostra libertate”
„Nu-e basata pe dreptate,”
„Adeca noi nu voimur”
„Candu-va cu voi frati sà fimu.”
Sí asié de asta data.
Candu Cristosu a inviétu.
Intr'o stare apasata
Pre romani elu i-a aflatu.
Dar' speramur, că s'a 'ndurá
Libertatea-a li redá.

Cristosu, care a inviétu,
Ca pastoriu adeveratu.
Alungandu pre farisei,
A 'nvetiatu ómenii sei
Sí li-a disu: „Porniti in lume,
Sà vestiti in alu meu nume
Adeverulu sì dreptatea.
Cum cere crestinetatea,
Sí 'nvetiati pre micu sì mare
In creditia de-a si tare,
Dar nu 'ncercati a luá
Daruri de la care-v'a,
Cà-ci, cu tatalu meu cerescu,
Pe toti ve afurisescu.”
Sí apostolii plecara
Peste-a tieriloru hotare,
Pedestri sì suferindu,
Adeverulu talcuindu,
Omenimea a invetiá —
Lui Cristosu a se 'nchiná.
Dar' c' acésta 'nvetiatura
Esita din sfint'a-i gura
Sà se fi' dóra pastratu
Pone 'n tempulu cestu stricatu,
Ar fi ceva de miratu;
Candu apostolii de adi,
De osebi cei d'in Carasiu,
Nu numai că nu priimescu
Daruri, ba 'nca sì belescu
Pre poporu sì ti-lu despóe,
Ca sì hentesíulu pre óie.
Sí-apoi candu au ispravitu,
Fiindu că ei se-au cam mangitu,
Ca sà iésa cu-omenia,

Ei se spala 'n cortesia,
Vestindu lumei d'in condacu
Pre marele loru Deák.
Cu-unu cuventu de ast'a datu,
Cristosu, candu a inviétu,
Intre apostoli sei
A aflatu mai totu misiei,
Dar' speràmu, că se a 'ndurá
Pre misiei d'a-i alungá.

Cristosu candu a inviétu
D'in morti, e adeveratu.
C'-a aflatu in giuru de sine
O gramada de multime
De poporu sì de preoti,
Inchinandu-i-se toti
Sí a lui invetiatura
O purtau d'in gura 'n gura.
Ca crestini adeverati,
In postu nu mancau carnati,
Erau plini de pocaintia,
Se iubiau, aveau credintia.
Sí 'n basericu candu intrau,
Ei cu toti ingenunchieau,
Depunendu ei daruri mari
Pe-a basericii altariu.
Sí pre urma casí frati,
De duchulu sfintu inspirati.
Candu spre casa se porniau
Mai anteu se sarutau.
Sí poftiau, ca Domnedieu
S'apere pre toti de reu;
Dar' c' legea lui Cristosu.
Dupa cumu pe-atunci a fostu,
Sà se fia dór' pastratu
Pon' in tempulu cestu spurcatu —
Ar fi unu ce de miratu:
Candu crestinii nosti de-acum'a
Se adapta cu mintiun'a,
Ce dusmanii li-o servescu,
Ér pre frati-i parasescu;
La baserica candu pléca
Mai anteu la birtu se baga,
Ca sà se căt'a sfintiesca
Cu rachi'a jidovésca.
Sí-apoi cu pip'a 'n busnariu
Intra sì pop'a 'n altariu;
Ér' nevestele cam tote
Fete mari, matusi, nepôte,
Candu mergu de se pocaesecu,
Se 'nfóia sì se albescu.
Ér' candu vine-a 'ngenunchia
Tote 'ncepu a cochetá.
De iubire crestinesca
Nu vre nime sà vorbésca,
Legea loru cea stramosiesca —
Multi sì d'in cét'a popésca
Dicu că-e vorba catanésca . . .
Cu-unu cuventu de ast'a datu
Cristosu candu a inviétu,
S'a miratu vediendu multime
De misiei pre lunga sine;
Dar' speràmu că s'a 'ndurá
Sí pre toti i-a sferemá.

Vasileiu P.

Anecdote.

I. Ingrigire parintésca.

„Sà invetiua fetit'a la mai multe limbi?” — intrebă unu instructoru de tatalu unei fetitie.

„Nu este de lipsa! — ii respunse parintele ingrigatoru. — La femei este destulu sì o singura limba!”

II. Asemenare.

„Ce asemenare este intre femei sì unu supremulocotenentu?” — intrebă cine-va.

„Acea, — respunse intrebatulu, — că sì unulu, sì altulu oftéza dupa regimentu.”

Revoluția din Perlesci.

— Romanu tragicu in V. parti. —

Scosu d'in nisec manuscrise dela Ispania si aleacuita dupa cota mai nou sistem, datu fiind: intru ciște și marica celor intru tot de o potriva intre sine.

(Urmare.)

Intrandu in ulterior'a anumita, Spulberu mersa căti-va pasă, privi indereptu, ea să văda, deca nu-lu obșerva cineva, apoi, cu o voinește bravura, se aruncă peste gardul din steng'a, in gradin'a, ce se tinea de cas'a Comitatului.

Astă gradina era aleacuita intr'unu stilu singuru in felul seu. Nici francesu, nici anglesu, ci cu totalu originalu, curat maghiaru.

In fundu se rediea o casa cu dōne catari, și d'in diosa, cu unu siru de ferestri cu grătie de feru, pe semne — temnitie comitatense. In legatura cu acăsta cladire, in drept'a, este o alta casa, de care se anina unu ce asemenea unui pavilou, — lucru facetu din lemn intr'unu stilu, pare-misse, tatarescu. Acestu pavilou are unu balconu de scanduri, redicatu cam de duoi stengeni dela pamantu. Sub balconu este o usă, ce se deschide din pavilou spre gradina, lunga usă cotrovulu unui cane, care numai lantidu, de care a fostu legatu, l'a lasatu aici; era d'incolo de cotrovulu canelui stan ingramadite: — o siéna vecchia, nisec frane rupte, o parochie de cizme cu pintem ruginiti și o bucată dintr'unu canisit de pipa. — In facie cu balconu, in indepartare cam de 15 — 20 pasă, este unu cototiu de hore. D'in cototiu s'aude strigatul găscelor si sisetulu unui ganscanu comandantu . . . Trei pomi, duoi dudu, unu socu, și dōne straturi de legume, unul de cépa, altul de piparca, insémna firea de facie a gradinei, in midilocului carci' se afla o fantana cu carligu, ce are numai trei dōge. Lunga fontana o balta, giură-in-pregiuru piparcă brăsecelor. In balta canta trei brăseci unu versu de intielesu tuinie, fiindu acompaniate de unu brosoiu betranu, pe semne autoeratu alu baltescei imperati. . . . O atia de frundie de tutunu, acatista de stel'pui balconului, da fisionomiei locale, indeplinirca caracteristica.

Nóptea e liniscita; lun'a cochetéza cu oglinz'a belții printru erengile arborilor; stelele stralucesu vesele pe orisonulu linsu; era pe acoperisulu casii apare unu motanu și, oprindu-se la un'a d'intre bordile podului, acorda instrumentele sale musicale.

"Aici sum!" graiesee Spulberu, necontremuratulu eron canda se sente peste gardu. Acum ori nici odata! . . . Elu și scote ghitar'a de sub mantea, și atinge cōrdile ei cu degetele sale lungi. Erau șepte cordi pe asta ghitara, dar' dōne lipsian, un'a era rupta și un'a regușita. — Lui Spulberu inse ii lipsiā numai o cōste. — De-ci elu șentă impresiunile positiiei sale in intrég'a sa fiintă. . . . Anim'a lui batea vigorosu și tare ca ciocnirea uriaselor scule vulcanice; resuflarea lui era nadusită și grea casă acea a unor foi tiganesci. . . . Elu se sentia in se apropiarea ei, facio in facie cu ferest'a, la care ea potea să arete, in apropiare temnitieelor unguresci, in gradin'a comitatului. . . . Era o fapta eroica acea, in care elu se afla acum'a!

Augustu iubia pre G'z'a și G'z'a iubia pre Augustu. El deopotrivă se iubau unulu pre altulu. Iubirea loru nu cunoșcea margini. Candu Augustu trăcea pe la ferestă, G'z'a aruncă spre elu privirile sale amorose, era Augustu cotiā pe ulterior'a cea strimta. Atunci G'z'a fugiā in gradina și inamoratii se intimpină la gardu, lunga cototiu celu de pui, nu departe de balta incungurata de piparcă brăsecelor. . . . Si ei petrecean in preschimbare de dulci vorbe, . . . și fericirea loru nu cunoșcea culme și margini.

Acum'a o hotărire statornica domniā fara margini peste sufletulu lui Augustu: să faca unu pasiu barbatescu, o serenada nocturna, să declare Gizei amoru, și să și-o peteșea de sociă. . . . Eroii nu se inspaimenta de nimicu!

Dupa-ce Spulberu sondă impregiurimea și află, cumcă nu este nimicu de absoluta periculositate in apropiare, elu intonă unu cantecu de amoru.

Poesia cantata era improvisata de junele amoresu in trei nopti de veră; era ari'aera o viua reflectare a sentimentelor spulberate.

Augustu cantă intr'unu tonu petrandlerioru și sonoru — cast acel'a data de una ferestru indesatu in anim'a unui trunchiu useatu și cuprinsu in viuă miscare.

Motanul de pe acoperisulu, in duet cu o alta fiintia, cantă unu versu neprincipiu; era acel'a alu lui Spulberu, precum l'amur culesu de pe undele belții, era urmatorul:

(Andante. Pianissimo.) Ah, Giza, Gizulnea!

(Piano.) Fiintia serafică!

(Flute.) Ah, Giza, Gizulnea!

(Robatto.) Fiintia angeréne.

Bim — bam didiram;

Bim — bam didiram!

(Piano finale.) Bim, bam, — di-di-ram; dam-dam!

(Aria solo. Religioso.)

Tu angero seraficu!

In nopti cu te adorn,

Si—ti canta o serenada,

Oh! plina de amoru!

D'in ochii tei se vîrsa

O mare de lumina,

Si buzele ti se scalda

In radia serafina.

Iubesc-me pre mine dar' ;

Na lasa-me să peru amaru! . . .

Se rupe o cōrdă dela ghitaru. Augustu regușesc, incependu a tusi. Usă de sub balconu se deschide, și formele unei femei se arăta in facie cu Spulberu. . . . Este G'z'a! In nopti tōte vacile sunt negre; astfelu d'in arretarea Gizei nu strabatea in ochi decâtă toculu ochilor ei și figura sa angerésea. Ea nu era inalta, dar' mladiță — cast cōd'a unei ecucurbete domnesci.

Pe unu momentu cavalerulu noptii stete petrunsu de fericirea momentului.

"Ah! domulu meu!" — stăpti G'z'a intr'unu tonu mōle ca cér'a topita.

"G'z'a! angeru, ori demon, ce esci! — esclama Spulberu prindieandu mană iubitei sale. — Me iubesci tu pre mine!?" — ori me dau préda celei mai searnave periri!"

Ochii se intalnira; animele intielesera tainuită loru ardore. Dreptu respusut, G'z'a se aruncă in bratiele cavalerului seu. . . . Augustu strinse pre gingas'a fiintia cu infocare la singlu arditoriu. . . . Buze pe buze, pepta pe peptu anima lunga anima. . . . Momentulu nu se pôte deser! . . . Dar' ah! elu fu scurtu!

O idee inspaimantă strabati fiintă Gizei. . . . Ea tresari d'in dulcea visatoria și, asemenea unei cloșco inspaimantate, impinse pre Augustu dela sine.

"Fugi! scapa!" — grai ea in tonu tremuratoriu. — "Ce va dice taic'a? — ce va dice Ilustritatea Sa? — Ce voru dice ei, deca te voru astă aici!?"

Spulberu inse, intr'acestu momentu, se sentia mai puternic decâtă unu len și mai vităză decâtă unu curcanu.

"G'z'a! angerul vietii mele! — grai elu transportat in tr'o lume ideală. — Nu tremură. Tu esci a mea pe veci! . . . Cu armele în mana te voi cescigă . . . me voi luptă pentru tine. . . ."

Intr' acestu momentu unu cane, mare cătu unu vîtelu, apară în usă, pre care Giza a fostu lasatuo deschisă. Canescă lui vîoce desceptă pre parechi'a inamorata d'in visarea sa fericitoră.

Canele se repedi spre Spulberu. Spulberu sî-luă ghitără și fară să aiba vreme a dice unu „adio!“ iubitei sale, se repedi spre gardu. Giza, fară să aiba vreme a stinge mană iubitului seu, se repedi spre usă. . . . Voiniculu sari gardulu; dar' bastonulu lui remane in gradina sî o bucate d'in mantea in gur'a flocatului cane.

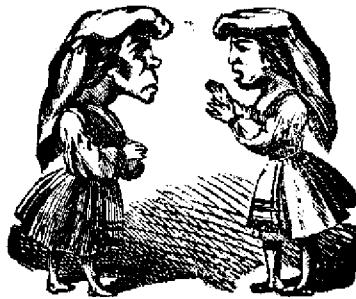
Intr' acestu momentu se dechise o alta usă, sî chiamattu de latratoros'a declamatuno, Cschfy intră in gradina . . Elu nu potu să alio decâtă: unu barbatu, ce sari gardulu, — unu bastonu lunga fontana, — sî o bucate de mantea in gur'a lui „Tisza“.

Ah! ce grosave presentri cuprinsera susțetulu seu intr' acestu momentu! . . .

„Suntemu perduți!“ — grăi elu. . . . Era pelari'a, redicata de peri, ii cadiu d'in capu.

(Va urmă.)

TRÉNC'A și FLÉNC'A.

T. Bata-lu pe cecatele lui, că mare supercare a facutu soldatulu cu sabia la balulu datu in ii fauru in Agnita.

F. Cumu se pote acést'a, sî cui s'a intemplatu acést'a primesdia?

T. Tu inca te ocupi pucinu cu politic'a. In Agnita s'a datu unu balu in favorea sî folosulu fondului protopopescu, sî intre publiculu jucăsuș s'a amestecatu spre ajungerea nobilului scopu representanti d'in tôte condițiunile pen. e. slujnice sî slujnicari, soldati cu sî fara stele sî cu sabii, d'intre cari unulu a spintecatu hain'a de balu a reginei balului, spre cea mai mare dauna a fondului popescu. . . .

F. Dara regin'a remasă-a ne-vatemata?

T. Asiă credu, că-ci sî dupa primesdi'a aceea a mai jocatu.

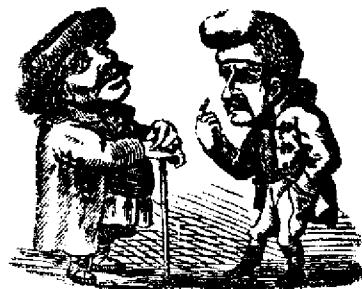
F. Poti-mi spune rogu-te, că cătu venitul a adusul acestu balu spre scopu filantropicu?

T. Ti potu spune, că am vediutu venitulu, tamau candu l'a bagatu epitropi'a protopopescă in lad'a protopresiterale, lunga capitalulu primejduitu, pr'in cinstiștu nostru slaninariu, sî facilitulu venitului subtractis subtrahendis eră neto, cu 15 fiorini mai pucinu, decâtă venitulu de intrare dela balulu reuniuncii d'in Mediastu. Scii acum'a cătu face acestu venitul? —

F. No vedi acum'a facemu progrese gigantice. — Mi place sî mie.

Proprietariu, editoriu sî redactoru diriginte: Mircea B. Stănescu. — Colaboratoru internu: Ioanu Slaviciu Borlescu.

TAND'A și MAND'A

T. Audi, frate Manda, acum'a nu-e bine!

M. Ce-e? pentru numele Domnului!

T. Daco-romanii sî-au pusu petitorulu sî 'n congregațiunea comitatensă dela Dev'a.

M. Trenc'a flenca sî nemic'a! — Devaniloru cu multu mai taro li place liniscea sî somnulu, decâtă să nu vedu, că tu glumesci.

T. Ba! nu-e gluma frate. Este celu mai ingreditoriu adeveru! Unu anumitu domnisoriu, de domnia surcalau, en numele Macoveia cavaleru de Macrisiu, omu nobilu de sange sî cu aristocratica inventiatura, a facutu descoperiri mari sî grele cu privire la romani. Cu pucină vorbe: tréb'a nu sta bine!

M. Ei, bine! — Apoi ce-au disu romanii invinovatiti cu inalta tradare?

T. Ce-au disu? Nemicu n'au disu; n'au cutesatu să dică, d'in ce se vedesce, că ei sunt vinovati, — altfelu ar trebui să credem, că acelu miuuuatu cavaleru s'a sparatu de umbr'a urechiloru sale. Totu ce romanii au respunsu, a fostu unu murmuru reactionariu.

M. Măa, baga bine de séma! Romanii n'au respunsu, pentru că priviau pre numitulu geniu de multu mai prostu, decâtă ca să-lu fi aflatu demnu de respunsu.

T. Ferésca Ddieu! Cavalerulu de Macrisiu este o capacitate parlamentara recunoscuta. Audindu elu murmurul romaniloru, plinu de indignatiune patriotică a strigatu: „Deca nu vi place; mergeti la Bucuresci!“

M. Vai Dómne! chiar asiă să fia disu? . . Apoi nu au disu romanii, cumcă ei nu voru merge.

T. Nu, n'au disu nemicu: d'in ce se vedesce, că ei ar merge bucuriosu la Bucuresci!

M. Atuncea nu-e bine! . . Dar să-ti spunu un'a: sî insu-sî cavalerul de Macrisiu este unu tradatoru. Elu este unul d'intre acei'a, cari facu, ca romaniloru să nu li placa aici; apoi totu elu li aréta sî calea, pe care au să pornescă... .

T. Drept'i ai: elu este unu agitatoru daco-romanu!

Tóe'a Redactiunei și Administratiunei.

Dñi D. M. A. in Skalitz: Prăimim cu bucuria, ce este banu; și bunu ni-ai tramsu. Cătu de grăba ai să asepti epistola particularia dela noi.

Dñi P. Ch. in G. — Ti multiamim pentru anedotele populare. Te rogămu continua. O anedota populară a-dese contiene mai multu spiritu decâtă 100 de altele nascocite de minti corcite.

Dñi A. C. in Pest'a: Resalntare; era pentru complimentulu facutu priimesce multumirile nôstre! Abonamentulu e inregistrat.

Dñi A. Popociu in Nicolintiu: Pretiulu foii lu poteti vedè d'in fruntariulu ei, dupa care cei 3. f. tramsi de DTa pentru unu trilunii sunt pré multi, era pentru unu semestru pré pescini; binevoiesce a dispune, că-ci noi te-amu inregistrat, conformu cererii, dela 1. lui Aprilie. In viitoriu trameite banii pre adres'a proprietariului foii;

Dñi N. C. in T. (Bucovin'a): Abonamentulu inregistrat, — „Calendarul ‘babelor’“ ti s'au tramsu. Dar cerem o propaganda óre-care prîntre romanii d'in patri'a lui Stefanu celu Mare; ne intielegi?

P U B L I C A T I U N I.

Anunciu.

Dlu artistu romanu I. D. Ionescu, dupa serbarele sfinteloru Pasei, va intreprinde o ealetoria dela Lugosiu pr'in Caransebesiu, Bogsi'a-montana, Oraviti'a, Baseric'a-Alba la Temisiòra. — Redactiunea.

Anunciu.

Cu ocasiunea sinodului diecesanu se voru tienè in Aradu dôue prelegeri populare.

Redactiunea.